

Handläggare: Ulrika Eriksson Nilsfors
Telefon: 08-508 01 115

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015

Svar på remiss från kommunstyrelsen (KS-dnr 328-1296/2011)

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.
2. Omedelbar justering

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Susanne Tengberg
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

I ett förslag till ny strategisk plan för biblioteksverksamheten i staden "Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0" identifierar kulturnämnden tre stora utmaningar – att anpassa biblioteken till ett växande Stockholm både till antal och mångfald, att göra biblioteken angelägna och tillgängliga, att möta invånarnas krav när det gäller utbud och kompetens i arbete för demokrati och yttrandefrihet.

Förvaltningen anser att den nya biblioteksplanen är väl genomtänkt och att planen utgör en bra grund att utgå ifrån då det gäller bibliotekens utveckling och anpassning till nya medier under de fem närmaste åren. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde finns idag fyra bibliotek i Akalla, Husby, Kista och Rinkeby, ett i varje stadsdel. I varje stadsdel pågår eller planeras stora upprustningsarbeten och biblioteken påverkas naturligtvis av detta. Den nya strategiska planen "Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0" ser en positiv kraft i förändring och utveckling och kommer därigenom också att utgöra ett bra och inspirerande underlag för kommande detaljplanering. Förvaltningen anser också att en barnkonsekvensanalys bör kunna vara till hjälp vid de större förändringar som Stockholms stadsbibliotek står inför.

Bilagor

1. Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0 – en strategisk plan för Stockholms stad 2011-2015. Dnr: 1.0/3235-2010
2. Protokollsutdrag KuN 2011-05-19, § 79

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har för yttrande remitterat ett av kulturnämnden upprättat förslag "Förslag till strategisk plan för bibliotek i Stockholm stad 2011-2015" (KuN 2011-05-19). Remisstiden sträcker sig till och med den 1 oktober 2011. Remissinstanser är: utbildningsnämnden, stadsledningskontoret och samtliga stadsdelsnämnder. Protokollsutdrag som redovisar ärendets behandling i kulturnämnden den 19 maj 2011 samt kulturförvaltningens tjänsteutlåtande av den 5 april 2011 i ärendet bifogas.

Kulturnämndens förslag

Enligt bibliotekslagen ska kommuner anta planer för sin biblioteksverksamhet. Den av kulturnämnden föreslagna strategiska planen för bibliotek i Stockholm "Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0" är ett stadsövergripande styrdokument som anger inriktningen för den samlande biblioteksverksamheten i staden under de kommande fem åren. Ramarna för biblioteksplanen utgörs av Unescos folkbiblioteksmanifest, FN:s barnkonvention, bibliotekslagen och skollagen.

"Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0" har sin utgångspunkt i stadens egen Vision 2030 - I riktning mot ett Stockholm i världsklass. Andra styrdokument som legat till grund för arbetet med planen är skolplanen för Stockholms stad, fullmäktiges mål för samverkan skola-bibliotek och stadens egna strategiska plan för barn- och ungdomskultur "Kultur i ögonhöjd".

Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 2.0

Den nya biblioteksplanen ersätter och tar avstamp i den tidigare planen "Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 2.0" som antogs i fullmäktige 2006 och som legat till grund för biblioteksutvecklingen under åren 2006-2010. Under perioden har Stockholm stadsbibliotek övergått till en processbaserad organisation kring tre olika huvuduppdrag; Läsa, Lära och Låna/Möta. Det virtuella biblioteket, bibliotek.se öppnade 2008 och har idag lika många besökare som alla stadsdelsbibliotek tillsammans. Tre nya tunnelbanebibliotek har öppnat, i Högdalen, vid Stureplan och i Bredäng. Kulturhusets Läsesalong har flyttat ned till entrén. Människors sätt att kommunicera och påverka har under de senaste åren förändrats radikalt genom bl.a. bloggar, twitter, facebook, läsplattoner m.m. Biblioteken tillsammans med folkbildningen har initierat ett nationellt projekt för "digital delaktighet".

Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0

Den nya strategiska planen "Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0" lyfter fram tre stora utmaningar som Stockholms stadsbibliotek står inför de närmaste fem åren. Den första utmaningen är att Stockholm växer, inte bara i antal utan också i kunskap, komplexitet och mångfald. Den andra utmaningen är att stockholmarna genom att använda och besöka biblioteken avgör om verksamheten är angelägen.

Alla ska ha tillgång till bibliotek, men biblioteken ska också passa alla stockholmarnas olikheter genom att erbjuda en mångfald av upplevelser. Den tredje utmaningen är att Stockholms bibliotek i ännu högre utsträckning än idag ska bli medborgarnas bibliotek.

Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0 lyfter fram tre stora utmaningar.

1. *I arbetet för ett innovativt och växande Stockholm ska biblioteken:*
 - uppmuntra till ökat läsande och fler boklån
 - nå fler människor och nya besöks- och användargrupper
 - spela roll för ökad digital delaktighet i samhället
 - utveckla och sprida kunskap om och använda den senaste hållbara innovativa tekniken för kommunikation, läsning och lärande
 - utveckla fler och hållbara samarbeten för innovation och växande kunskapsbyten, verksamhetsutveckling, resursutnyttjande och ökade intäkter
2. *I arbetet för ett mångsidigt och upplevelserikt Stockholm ska:*
 - stockholmarna uppleva att biblioteken och bibliotekstjänsterna är angelägna och tillgängliga
 - biblioteken fortsätta att arbeta för mötet mellan människor och böcker, med hög kvalitet, med bredd, djup och spets
 - stockholmarna ska långsiktigt tillförsäkras fortsatt fri tillgång till böcker, oavsett medieform
 - Stockholms stadsbibliotek ska inte ha ett internationellt bibliotek - det ska vara ett
3. *I arbetet för medborgarnas Stockholm ska:*
 - stockholmarnas behov, intressen och krav mötas i program, medieutbud och kompetens
 - biblioteken öppna sig som arena för fler aktörer
 - biblioteken ständigt arbeta för högsta kvalitet i varje möte
 - biblioteken arbeta för demokrati och yttrandefrihet i praktiken

Förvaltningens synpunkter

Bibliotek som mångkulturella centrum

Rinkeby-Kista stadsdelsområde har förmånen att ha fyra av Stockholms stads bibliotek i sitt område, ett i varje stadsdel. I ett så pass bibliotekstät område är det intressant att de olika biblioteken profilerar sig i syfte att i ännu större utsträckning bli en angelägenhet för alla som bor och verkar i stadsdelen. Förvaltningen anser att biblioteken i Kista och Rinkeby bör förbli områdets stora bibliotek som ska tillgodose alla målgruppers intressen.

I den nya biblioteksplanen betonas vikten av ett större utbud än idag av medier på många språk och från många kulturområden. Självfallet välkomnas detta speciellt i Rinkeby-Kista. Ett stadsdelsområde rikt på språk och kulturella erfarenheter. Biblioteken i området fyller en viktig funktion som det öppna offentliga rum dit alla är välkomna. I Rinkeby-Kista är medelinkomsten en av Stockholms lägsta och många barnfamiljer bor förhållandevis trångt. Den roll biblioteket spelar som mötesplats kan inte nog överskattas. Möten mellan människor i samhället är ofta uppdelade; utifrån ålder, kön, intresse, trosuppfattning. Biblioteken utgör här ett lysande undantag; att vårda och utveckla. Förvaltningen ser fram emot en fortsatt dialog i hur biblioteken i området utvecklas till mångkulturella centra för alla.

Barnkonsekvensanalys inför större förändringar

I Rinkeby-Kista finns sedan många år tillbaka ett mycket gott samarbete mellan förvaltningen och stadsdelsområdets fyra bibliotek. Förvaltningens kultursekreterare är sammankallande i en barnkulturgrupp, där bibliotekspersonal och förskolepersonal planerar och arrangerar professionella scenkonstprogram för områdets alla förskolebarn. De senaste åren har dock förvaltningen kunnat konstatera att det varit en ojämn fördelning av bibliotekarier med barnkompetens vid de fyra biblioteken inom stadsdelsområdet. Stockholms stadsbibliotek är förskolans bibliotek. Förskolorna har inte som flera av stadsdelsområdets grundskolor tillgång till skolbibliotek. Vid större förändringar som Stockholms stadsbibliotek genomgått och står inför bör en barnkonsekvensanalys kunna vara till hjälp. En barnkonsekvensanalys är en förhandsprövning av de konsekvenser som ett beslut kan få för det barn/de ungdomar eller den grupp av barn/ungdomar som berörs av beslutet.

Sammanfattande synpunkter

Förvaltningen anser att den nya biblioteksplanen är väl genomtänkt och att planen utgör en bra grund att utgå ifrån då det gäller bibliotekens utveckling och anpassning till nya medier under de fem närmaste åren. I var och en av de fyra stadsdelarna inom Rinkeby-Kista pågår eller planeras stora upprustningsarbeten och biblioteken påverkas naturligtvis av detta. Den nya strategiska planen "Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0" ser en positiv kraft i förändring och utveckling och kommer därigenom också att utgöra ett bra och inspirerande underlag för kommande detaljplanering. Biblioteksplanen ska, enligt biblioteksnämnden, följas av en strukturplan som ser över biblioteksstrukturen i Stockholm med utgångspunkt i de utmaningar som beskrivs i strukturplanen. Förvaltningen får notera att denna strukturplan ska beslutas av kulturnämnden.